

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ»
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ**

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ КАРДІОЛОГІЇ, КЛІНІЧНОЇ ТА РЕГЕНЕРАТИВНОЇ
МЕДИЦИНИ імені акад. М.Д. СТРАЖЕСКА»**

**ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
В УМОВАХ НАСЛІДКІВ
ПАНДЕМІЇ COVID-19 І ВОЄННИХ ДІЙ**

(посібник)

Київ - 2023

УДК 616.12-082

П 78

Під редакцією:

Коваленка Володимира Миколайовича – Генерального директора
ДУ «ННЦ «Інститут кардіології, клінічної та регенеративно-
медицини імені академіка М.Д. Стражеска» НАМН України,
академіка НАМН України, професора, д.мед.н.,
заслуженого діяча науки і техніки України,

Корняцького Василя Михайловича – завідувача центром профілактичної
медицини, соціальної кардіології та медико-соціальної реабілітації,
член-кор. НАМН України, д.мед.н., професора,
заслуженого діяча науки і техніки України,
заступника Генерального директора ННЦ по науково-клінічній роботі

**Підготовлено робочою групою Центру профілактичної медицини,
соціальної кардіології та медико-соціальної реабілітації:**

**Манойленко Т.С., Дорохіна А.М., Ревенько І.Л.,
Бслясва Т.В., Адарічева Ж.Г.**

П 78 Проблеми охорони здоров'я України в умовах наслідків пандемії COVID-19 і воєнних дій : посібник / за ред. В.М. Коваленка, В.М. Корняцького. – Черкаси: видавець Третяков О. М., 2023. – 180 с.

ISBN 978-617-7827-46-6

При підготовці посібника використані дані ВООЗ, Європейського регіонального відділення ВООЗ, Державної установи «Центр громадського здоров'я МОЗ України», за що висловлюємо вдячність співробітникам відділу медичної статистики ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України» Сазоновій І.Д., Стещенко І.Є., Сегін Л.В.

Рекомендований для кардіологів, ревматологів, терапевтів, організаторів охорони здоров'я та лікарів загальної практики

УДК 616.12-082

ISBN 978-617-7827-46-6

© Коваленко В.М.,
Корняцький В.М.

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень	4
ВСТУП.....	6
I. Вплив нових викликів і загроз на стан здоров'я народу України.....	10
1. Неінфекційні захворювання – світова проблема	10
1.1. Серцево-судинні захворювання – найвагоміша складова НІЗ	12
1.2. Психічні розлади - одна з найважливіших проблем охорони здоров'я....	16
1.3. Настанова ВООЗ з оцінки спроможності систем охорони здоров'я щодо профілактики та лікування НІЗ.....	18
2. Війна та її вплив на здоров'я населення	20
2.1. Наслідки збройних конфліктів на здоров'я їх учасників.....	20
2.2. Стрес і хвороби системи кровообігу. Посттравматичний стресовий розлад	24
2.2.1. Психосоматичні порушення у постраждалих внаслідок бойових дій... 26	
2.2.2. Маркери підвищеного серцево-судинного ризику при стресі	27
3. Пандемія коронавірусу та її вплив на здоров'я населення	30
3.1. ВООЗ: Глобальний високий ризик COVID-19.....	30
3.2. Вплив коронавірусу на серцево-судинні захворювання	36
3.2.1. Міокардит – важке ускладнення COVID-19.....	39
3.2.2. Вакцинація і міокардит, як побічна дія у дорослих і дітей.....	41
3.3. Вплив COVID на інші органи та головний мозок	43
3.4. Проблема тривалого COVID	48
3.5. Коронавірусна інфекція у всіх життєво важливих органах	56
3.6. Імунний захист. Гібридний імунітет	58
3.7. Диспансеризація при корона вірусі.....	60
3.8. Коронавірус у медичних працівників	60
II. Соціально-економічні наслідки пандемії і війни (факти і прогнози)	64
Список використаних джерел	69
ДОДАТОК 1 Показники стану здоров'я населення Європи і світу.....	74
ДОДАТОК 2 Показники стану здоров'я населення України (2014-2021 рр.) 92	
АКТ ВПРОВАДЖЕННЯ	178

Наукове видання

**Проблеми охорони здоров'я України
в умовах наслідків
пандемії COVID-19 і воєнних дій**
посібник

Відповідальний редактор
Манойленко Т.С.
Дизайн обкладинки
Третьяков О.М.

Підп. до друку 18.07.2023. Формат 60×84 1/16.
Гарнітура Times. Обл.-вид. арк. 10.46.
Вид. № 07-23. Наклад 500 прим.

Видавець Третьяков Олександр Миколайович.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
Серія ДК No 4862 від 11.03.2015 р.
Україна, 18001, м. Черкаси, вул. Слави, 1, к. 24.
Тел.: 067 4701314. E-mail: book_brama@ukr.net